

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Katedra správního práva

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Kárná odpovědnost dle zákona o advokacii
Diplomant/ka: Hana Bělohoubková
Autor posudku: prof. JUDr. Martin Kopecký, CSc.

Posuzovaná diplomová práce o rozsahu cca 72 stran číslovaného textu (bez titulních stran, obsahu, resumé a seznamu literatury) se vedle historického exkurzu o úpravě advokacie od prvopočátků do období předcházejícího současnému zákonu o advokacii z r. 1996 věnuje otázkám kárné odpovědnosti advokáta (a dalších osob dle zákona o advokacii), kárným opatřením a kárnému řízení. Autorka si vymezila pro zpracování téma široké, jdoucí až za název práce, když se zabývá nejen hmotněprávní, ale i procesní problematikou.

Autorka vyšla při psaní z publikací o historii advokacie, dále zejména z komentářových publikací k zákonu o advokacii, v seznamu literatury je i učebnice teorie práva. Vedle úpravy v zákonu o advokacii se text týká i úpravy v prováděcích právních předpisech a stavovských předpisech. Autorka uvádí v práci řadu kárných rozhodnutí orgánů České advokátní komory.

V části o historickém exkurzu autorka pouze přebírá texty z novodobých publikací, nepracuje s původními prameny. To se projevuje i v tom, že cituje autory, kteří do svých publikací pouze bez dalšího přebrali text dobových právních předpisů (viz např. str. 11 a 12 poznámky pod čarou č. 40, 42 a 44). Tato část práce nic nového nepřináší, ani neprokazuje schopnost diplomantky pracovat s odborným právním textem. Věcná chyba je na str. 13, kde autorka píše o tom, že Česká advokátní komora a Komora komerčních právníků ČR (možná měla na mysli jejich „orgány“, text je nejasný), které vznikly v r. 1990, Ústředí české advokacie, krajská sdružení advokátů a Unii podnikových právníků České republiky – zatímco krajský sdružení advokátů a Ústředí české advokacie byly předchozím zákonem č. 118/1975 Sb., o advokacii, zřízené právnické osoby (tedy „socialistické organizace“), Unie podnikových právníků vznikla v r. 1990 jako dobrovolná organizace v režimu 68/1951 Sb., o dobrovolných organizacích a shromážděních (později šlo o sdružení), ta však vznikem Komory komerčních právníků nezanikla.

Text o vlastním tématu práce, uznáme-li, že tam měla náležet problematika kárné odpovědnosti z hmotně- i procesněprávního pohledu, je v podstatě jen popisný, schází vlastní autorčin pohled, analýza sporných otázek, jen je v podstatě „chválen“ současný stav právní úpravy a její praktické uplatňování. Je velkou škodou, že autorka omezila na čtení komentářů a dalších publikací, jejichž autory jsou sice zkušení advokáti, ale v těchto publikacích se objevují i sporné formulace, které neobstojí z pohledu obecných výkladů správního či trestního práva, např. v otázkách právních vztahů, správního uvážení, podmínek odpovědnosti atd. Je škoda, že práce věnovaná problematice kárné odpovědnosti nečerpá např. z takových pramenů, jako jsou učebnice obecné části správního práva či trestního práva. Autorka by se pak třeba vyhnula některým nepřesnostem (či chybám), namátkou uvádím:

- ke str. 17: podle autorky „jednání advokáta může současně naplňovat znaky trestného činu, kárného provinění a zároveň založit odpovědnost za újmu způsobenou klientovi“ – proč není řešena otázka vztahu k možné odpovědnosti za přestupek?

- ke str. 17: autorka řadí mezi „*právní prameny*“ (co je tím myšleno, zda prameny práva, není uvedeno): zákon č. 85/1996 Sb. o advokacii, vyhlášku Ministerstva spravedlnosti č. 244/1996 Sb., kterou se podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, stanoví kárný řád (advokátní kárný řád), usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex) a Sbíрку kárných rozhodnutí České advokátní komory. To, že pouze dva z těchto „pramenů“ jsou prameny práva, text neuvádí (nebo chápe autorka „právní prameny“ v jiném smyslu – to měla ale uvést);
- ke str. 18: autorka neuvádí správnou definici kárného provinění dle § 32 odst. 2 zákona o advokacii (tu má až na str. 25) a zcela chybně pak uvádí, že „*tímto zvláštním zákonem je právě stavovský předpis obsahující pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže pro advokáty v České republice*“. Stavovský předpis přece není zákonem!
- ke str. 18: formulace, že „*za své chování odpovídá advokát orgánům činným v kárném řízení, tedy příslušným orgánům České advokátní komory, jakožto samosprávnému orgánu pro státní správu advokacie, a také soudům, jestliže jsou v kárném řízení činné*“, nebere do úvahy rozdíl mezi hmotněprávními a procesněprávními vztahy vyvolanými spácháním kárného provinění a zahájením a vedením kárného řízení. A formulace, že Česká advokátní komora je „*samosprávným orgánem pro státní správu advokacie*“, nebere do úvahy postavení této veřejnoprávní korporace.
- ke str. 20: autorka zde vytýká, že není v žádném zákoně definice kárné odpovědnosti. Není jasné, jak by si představovala jiné řešení, když legální definice kárného provinění existuje.
- ke str. 25: jakou přípustnou metodu právního výkladu by chtěla autorka využít, aby podřadila pod pojem „*zvláštní zákon*“, uvedený v definici kárného provinění, všechny právní předpisy?!
- ke str. 26: mají skutečně orgány, které vedou kárné řízení, diskreční pravomoc při rozhodování, zda je dána odpovědnost za kárné provinění? Nejedná se spíše o problematiku interpretace neurčitých pojmů?!

Pro ilustraci snad výše uvedené poznámky stačí. Je škoda, že se autorka neseznámila např. s některými rozhodnutími soudů ve správním soudnictví, která rušila kárná rozhodnutí vydaná orgány České advokátní komory. Možná by pak viděla, že i v rozhodovací praxi nastávají problematické situace.

Text práce byl ověřen systémem THESES.CZ, podle něhož je shoda s jiným pramenem 0 %.

V případě, že diplomantka při ústní obhajobě přesvědčivě obhájí výsledky, k nimž došla při psaní práce, lze souhlasit s hodnocením dobře.

Doporučuji diplomantce, aby se v rámci ústní obhajoby věnovala otázce znaků kárného provinění.

V Plzni dne 7. dubna 2021

prof. JUDr. Martin Kopecký, CSc.